

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಸಬಲೀಕರಣ: ಸಮಸ್ಯೆಗಳು, ಸವಾಲುಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಧ್ಯತೆಗಳು

ಡಾ. ಕೆ. ಶೈಲಜ್ಜ¹ ಮತ್ತು ಡಾ. ಬಿ.ಆರ್.ಮಂಜುನಾಥ್²

ಪೀಠಿಕೆ

ವಿಶ್ವದ್ಯಾಂತ ಹಲವಾರು ದಶಕಗಳಿಂದ ಮಹಿಳಾ ಸಬಲೀಕರಣವನ್ನು ಕುರಿತು ಹೆಚ್ಚಿನ ಚರ್ಚೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಎಲ್ಲಾ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕುರಿತಾದ ಕಾರ್ಯಸೂಚಿ ಮೊದಲ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ. ಅವರನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಎಲ್ಲಾ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನಿರಂತರ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಇದರಿಂದಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಾಮಾಜಿಕ-ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ ಸುಧಾರಣೆಯತ್ತ ಸಾಗಿದೆ. ಬಹುತೇಕ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾತ್ರ ಮಹಿಳಾ ಸಬಲೀಕರಣವೆಂದು ಭಾವಿಸಿದಂತಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅನೇಕ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ನೀತಿನಿಯಮಗಳನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಿದಾಗ ಬಹುತೇಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಹೆಚ್ಚು ಒತ್ತು ನೀಡಿರುವುದನ್ನು ಮನಗಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಆರೋಗ್ಯ, ಶಿಕ್ಷಣ, ಸಾಕ್ಷರತೆ, ರಾಜಕೀಯ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ ಮುಂತಾದ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿಯೂ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಸಬಲೀಕರಣಗೊಳಿಸಬೇಕಿರುವುದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಪ್ರಗತಿಯು ಅಲ್ಲಿನ ಮಹಿಳೆಯರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ. ಮಹಿಳೆಯರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯು ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಪ್ರಗತಿಯ ಸೂಚಕ ಎಂಬುದನ್ನು ಮರೆಯಬಾರದು. ರಾಷ್ಟ್ರದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ಆ ದೇಶದ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಅಥವಾ ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಗತಿ ಸ್ಥಗಿತಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಶೇ.50 ರಷ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಮಹಿಳೆಯರು ದಿನದಲ್ಲಿ ಬಹುತೇಕ ವಿವಿಧ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಅಧ್ಯಯನವೊಂದರ ಪ್ರಕಾರ ಮೂರನೇ ಎರಡರಷ್ಟು ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಆಕೆಯ ಆದಾಯ ಮೂರನೇ

¹ಸಂಶೋಧನಾ ಸಲಹೆಗಾರರು, ಐಐಎಂಆರ್‌ಡಿ, ಮೈಸೂರು.

²ಪಿಡಿಎಫ್ ಸಂಶೋಧಕ, ಮಾನವಶಾಸ್ತ್ರ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ, ಮಾನಸಗಂಗೋತ್ರಿ, ಮೈಸೂರು.

ಒಂದರಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣಕ್ಕಿಂತಲೂ ಕಡಿಮೆಯಿದ್ದು, ವಿಶ್ವದ ಒಟ್ಟು ಸಂಪನ್ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಹತ್ತನೇ ಒಂದು ಭಾಗಕ್ಕಿಂತಲೂ ಕಡಿಮೆ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಅಂಶ ಮಹಿಳೆಯರ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿ ಕರುಣಾಜನಕ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಭಾರತದಂತಹ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಮತ್ತು ದೌರ್ಜನ್ಯಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿದೆ.

ಮಹಿಳೆಯರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಬೇಕಿರುವ/ಅಗತ್ಯವಾದ ಜ್ಞಾನ, ಕೌಶಲ್ಯ ಮತ್ತು ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಇರುವ ಪ್ರಮುಖ ಸಾಧನವೆಂದರೆ ಶಿಕ್ಷಣ. ಥೈಲ್ಯಾಂಡಿನ ಜೊಮ್ಮಿಯನ್ನಲ್ಲಿ 1990ರಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವಿಶ್ವ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಘೋಷಣೆಯಾದ "ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಶಿಕ್ಷಣದ ಹಕ್ಕಿದೆ" ಎಂಬುದನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದರು. ಭಾರತವನ್ನೊಳಗೊಂಡಂತೆ ಅನೇಕ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕನ್ನಾಗಿಸಿ ಶಿಕ್ಷಣ ದೊರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಇಂದಿಗೂ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 960 ಮಿಲಿಯನ್ ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಮೂರನೇ ಎರಡರಷ್ಟು ಮಹಿಳೆಯರಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಹೊಸ ಕೌಶಲ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವಲ್ಲಿ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಬದಲಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಜೀವನದ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವಂತಹ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ ಪ್ರಮಾಣ ಅತ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆಯಿದೆ. ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಇಂದಿಗೂ ಕೂಡ 130 ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ದಶಲಕ್ಷ ಮಕ್ಕಳು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗೆ ದಾಖಲಾಗಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ದಾಖಲಾಗದ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಲಿಂಗವಾರು ನೋಡಿದಾಗ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಪ್ರಮಾಣ (ಶೇ.70) ವೇ ಅಧಿಕವಾಗಿದೆ. ಈ ಪ್ರಮಾಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಶೀಲ ಮತ್ತು ಹಿಂದುಳಿದ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿದೆ. ಯಾವುದೇ ರಾಷ್ಟ್ರವು ಮಹಿಳೆಯರು ಮತ್ತು ಪುರುಷರ ಸಮಾನ ಹಕ್ಕುಗಳು ಮತ್ತು ಅವಕಾಶಗಳಿಂದ ವಂಚಿಸಬಾರದು. ಆ ರೀತಿಯಾದಾಗ ಮಾತ್ರ ಲಿಂಗ ತಾರತಮ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲಾ ಹಂತದಲ್ಲೂ ಮಕ್ಕಳು ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಣದ ಮುಖೇನ ಬಡತನ, ಹಸಿವು ಮತ್ತು ಅನಾರೋಗ್ಯವನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಮತ್ತು ಸವಾಲುಗಳು

ಪುರಾತನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಮಹಿಳೆಯರು ಸತಿಪದ್ಧತಿ, ಪರದ ಪದ್ಧತಿ, ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹ, ವರದಕ್ಷಿಣೆ, ವಿಧವಾ ವಿವಾಹ ನಿಷೇಧ, ದೇವದಾಸಿ ಪದ್ಧತಿ ಮುಂತಾದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಭಾರತದಂತಹ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಶೀಲ ಮತ್ತು ಇತರ ಹಿಂದುಳಿದ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರು ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ, ಆರೋಗ್ಯ, ಧಾರ್ಮಿಕ, ದೌರ್ಜನ್ಯ, ಲಿಂಗ ಸಮಾನತೆ ಮುಂತಾದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಯಾವುದೇ ಸಮಸ್ಯೆಯಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿಲ್ಲ

ಎಂದರ್ಥವಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಸಂಪ್ರದಾಯಸ್ಥ ಮನಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ಹೊರಬರದ ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಗುವನ್ನು ಗರ್ಭದಲ್ಲಿಯೇ ಚಿವುಟಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ, ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರಿಗಿಂತ ಅಕ್ಷರಸ್ಥರಲ್ಲಿ, ಹಿಂದುಳಿದ ಮತ್ತು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯ ಸಮುದಾಯಗಳಿಗಿಂತ ಮುಂದುವರೆದ ಸಮುದಾಯಗಳಲ್ಲೇ ಭ್ರೂಣಹತ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಿರುವುದು ಆತಂಕದ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ.

ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಭ್ರೂಣಹತ್ಯೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಮಹಿಳೆಯರ ಮೇಲೆ ವಯಸ್ಸಿನ ಬೇಧವಿಲ್ಲದೆ ಅತ್ಯಾಚಾರ, ಹತ್ಯೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ವರದಕ್ಷಿಣೆಯ ಪಿಡುಗಂತೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದಿರಲಿ ದಿನದಿಂದ ದಿನಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಬದಲಿಸಿಕೊಂಡು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿವೆ. ಹೊರಗಿನವರಿಗಿಂತ ಮನೆಯವರಿಂದಲೇ ಹೆಚ್ಚು ಮಹಿಳೆಯರು ದೌರ್ಜನ್ಯಕ್ಕೊಳಗಾಗುತ್ತಿರುವುದು (ಕೌಟುಂಬಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯ) ನಿಜಕ್ಕೂ ಅಮಾನವೀಯವಾದುದು. ಸರ್ಕಾರ ಕೈಗೊಂಡ ಕಠಿಣ ಕ್ರಮದ ಹೊರತಾಗಿಯೂ ವಿವಿಧ ದೌರ್ಜನ್ಯಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹ, ಮದ್ಯಂತರದಲ್ಲಿ ಶಾಲೆ ತೊರೆಯುವಿಕೆ, ಗೈರು ಹಾಜರಾತಿ, ಆರ್ಥಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವ ಪ್ರಮಾಣ, ಅಪೌಷ್ಟಿಕತೆ, ಕಡಿಮೆ ಮಟ್ಟದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದೆ. ದ ಇಂಡಿಯನ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸ್ ಪತ್ರಿಕಾ ವರದಿ (ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 30, 2020) ಯ ಪ್ರಕಾರ ಮಹಿಳೆಯರ ದೌರ್ಜನ್ಯ 2018 ಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿದಾಗ 2019 ರಲ್ಲಿ 7.3% ರಷ್ಟು ಅಧಿಕವಾಗಿದೆ. ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದ ಅಂಕಿ ಅಂಶವನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ (ಗರ್ಲ್ ಚೈಲ್ಡ್) ಮೆಲಿನ ದೌರ್ಜನ್ಯದ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ.4.5 ರಷ್ಟು ಅಧಿಕವಾಗಿದೆ. ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ಅಧಿಕ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ದೌರ್ಜನ್ಯವಾಗಿರುವುದು ಕಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಮಹಿಳೆಯರ ಮೇಲಿನ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಪರಾಧ ಅಥವಾ ದೌರ್ಜನ್ಯ ಪ್ರಕರಣಗಳು (ಶೇ. 30.9) ಆಕೆಯ ಪತಿ ಮತ್ತು/ಅಥವಾ ಅವರ ಕುಟುಂಬದಿಂದ ನಡೆದಿರುವುದು ಕಂಡು ಬಂದಿದೆ.

ನ್ಯಾಷನಲ್ ಕ್ರೈಮ್ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಬ್ಯೂರೋದ (ಎನ್‌ಸಿಆರ್‌ಬಿ) ವರದಿಯ (2019) ಪ್ರಕಾರ ಭಾರತದಲ್ಲಿ 2016 ರಲ್ಲಿ 2,90,439 ಮಂದಿ ಕಾಣೆಯಾಗಿದ್ದು, ಪುರುಷರಿಗೆ (1,16,418) ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಮಹಿಳೆಯರ ಪ್ರಮಾಣ (1,74,021) ಅಧಿಕವಾಗಿದೆ. 2018 ರಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಒಟ್ಟು ಪ್ರಮಾಣ (3,47,524) ದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಪ್ರಮಾಣವೇ (2,23,621) ಅಧಿಕವಾಗಿದೆ. ರಾಜ್ಯವಾರು ನೋಡಿದಾಗ ಕಾಣೆಯಾದ ಮಹಿಳೆಯರ ಪ್ರಮಾಣ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕವಿದ್ದು, ನಂತರದಲ್ಲಿ ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ ಎರಡನೇ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ. ಎನ್‌ಸಿಆರ್‌ಬಿಯ 'ಕ್ರೈಮ್ ಇನ್ ಇಂಡಿಯಾ' ವರದಿಯ (2020) ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ದಿನಕ್ಕೆ ಸರಾಸರಿ 87 ಮಹಿಳೆಯರ ಮೇಲೆ ಅತ್ಯಾಚಾರಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ವರದಿಯಾಗದ ಪ್ರಕರಣಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಪರಿಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಈ

ಪ್ರಮಾಣ ಇನ್ನೂ ಅಧಿಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಆಫ್ಫಾನಾ ಎ ಸಮಾ. (2017) ರವರ ಅಧ್ಯಯನದ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರತಿ 44 ನಿಮಿಷಕ್ಕೊಬ್ಬ ಮಹಿಳೆ ಅಪಹರಣವಾದರೆ, ಪ್ರತಿ 47 ನಿಮಿಷಕ್ಕೊಬ್ಬ ಮಹಿಳೆ ಅತ್ಯಾಚಾರಕ್ಕೊಳಗಾಗುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ದಿನಕ್ಕೆ 17 ಮಹಿಳೆಯರು ವರದಕ್ಷಿಣೆಯಿಂದ ಸಾವಿಗೀಡಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಸಾಕ್ಷರತೆ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಮಟ್ಟವು ಒಂದು ಸಮಾಜ ಅಥವಾ ದೇಶದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಮಾಪನ ಮಾಡುವ ಪ್ರಮುಖ ಸೂಚಿಯಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಕ್ಷರತೆಯು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರ ಸಾಮಾಜಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಸಾಕ್ಷರತೆಯು ಹೆಚ್ಚಿನ ಜಾಗೃತಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಂಶಗಳಾದ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ನಿಯಂತ್ರಣ, ಆರೋಗ್ಯ, ನೈರ್ಮಲ್ಯ, ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ಸಮಾಜದ ದುರ್ಬಲ ವರ್ಗಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತಿತರ ಸುಧಾರಣೆಗೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ 2011 ರ ಜನಗಣತಿ ವರದಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪುರುಷರಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದಾಗ (ಶೇ.80.90) ಮಹಿಳೆಯರ ಸಾಕ್ಷರತೆ ಪ್ರಮಾಣ (ಶೇ.64.63) ಕಡಿಮೆಯಿದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿಯೇ ಇಂದಿಗೂ ಕೂಡ ಮಹಿಳೆಯರು ಸಮಾಜದ ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಗೆ ಬರುಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ.

ಮಾನವನ ಯೋಗಕ್ಷೇಮ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಆರೋಗ್ಯವು ಪ್ರಮುಖವಾದ ಅಂಶವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಅಪೌಷ್ಟಿಕತೆ, ನ್ಯೂನಪೋಷಣೆ, ತಾಯಿ ಆರೋಗ್ಯದ ಕೊರತೆ, ಏಡ್ಸ್, ಸ್ತನ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್, ಮೂಳೆ ಸಂಬಂಧಿತ ಮತ್ತು ಇತರ ಹಲವಾರು ಆರೋಗ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಆರ್ಥಿಕತೆಯ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ. ಆರೋಗ್ಯ ರಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ಲಿಂಗ, ವರ್ಗ ಅಥವಾ ಜನಾಂಗೀಯ ಅಸಮಾನತೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವುದು ಇಂದಿನ ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಸಬಲೀಕರಣ

ಮಹಿಳೆಯರ ರಾಜಕೀಯ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಆರೋಗ್ಯ ಸ್ಥಿತಿಯ ಸುಧಾರಣೆ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಬಲೀಕರಣದ ಮುಖ್ಯವಾದ ಅಂಶವಾಗಿದೆ. ಮಹಿಳಾ ಸಬಲೀಕರಣವು ಮಹಿಳೆಯರ ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಸಾಧನೆಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ಮಕ್ಕಳ ಆರೈಕೆ, ಪೋಷಣೆ ಮತ್ತು ಮನೆಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರೊಂದಿಗೆ ಪುರುಷರ ಸಹಕಾರ ಮತ್ತು ಸಹಭಾಗಿತ್ವವು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರು ತಮ್ಮ ಜೀವನ, ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಯೋಗಕ್ಷೇಮಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಏಕೆಂದರೆ ಪುರುಷರಿಗೆ

ಹೋಲಿಸಿದಾಗ ಮಹಿಳೆಯರು ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಅತ್ಯಂತ ಹಿಂದುಳಿದಿರುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಔಪಚಾರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ವಂಚಿತರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಮಹಿಳೆ ಅಬಲೆ ಎಂಬ ಪೂರ್ವಪೀಡಿತ ಕಲ್ಪನೆಯಿಂದ ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿರುವ ಜ್ಞಾನ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಮತ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸುವ ಕಾರ್ಯ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಯಾರೂ ಕೂಡ ಗುರುತಿಸದಿರುವುದು ಕೂಡ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

ಮಹಿಳೆಯರ ಮೇಲಿನ ದೌರ್ಜನ್ಯಕ್ಕೆ ಜಾತಿ, ಧರ್ಮ, ಪ್ರದೇಶದ ಹಂಗಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ಸಮಾಜಗಳಲ್ಲೂ ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯಗಳಲ್ಲೂ ಮಹಿಳೆಯರ ಮೇಲಿನ ದೌರ್ಜನ್ಯ ಹೆಚ್ಚಿದೆ. ಆದರೂ ಜಾತಿವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ವರ್ಣವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಕೂಡಿರುವ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕವಾರು ನೋಡಿದಾಗ ಮೇಲ್ವರ್ಗದ ಸಮುದಾಯದ ಮಹಿಳೆಯರಿಗಿಂತ ತಳ ಸಮುದಾಯದ ಮಹಿಳೆಯರ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ದೌರ್ಜನ್ಯಗಳು ಜರುಗುತ್ತಿವೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿದಾಗ ಉತ್ತರ ಭಾರತದ ರಾಜಸ್ಥಾನ, ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ತಳ ವರ್ಗದ ಮಹಿಳೆಯರ ಮೇಲಿನ ದೌರ್ಜನ್ಯ ಹೆಚ್ಚಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಹುದಾಗಿದೆ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕಾಗಿ ಹಲವಾರು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಬಡತನ ನಿರ್ಮೂಲನಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ, ಬೇಟೀ ಬಚಾವೊ ಬೇಟಿ ಪಡಾವೊ, ಉಜ್ವಲ, ವರ್ಕಿಂಗ್ ವುಮೆನ್ಸ್ ಹಾಸ್ಟೆಲ್, ಸ್ವಧಾರ, ನಾರಿಶಕ್ತಿ ಪುರಸ್ಕಾರ, ಸ್ತ್ರೀ ಶಕ್ತಿ ಪುರಸ್ಕಾರ, ನಿರ್ಭಯ ಮುಂತಾದ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಮೇಲಿನ ದೌರ್ಜನ್ಯ ಪ್ರಕರಣಗಳು ದಿನದಿಂದ ದಿನಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಲೇ ಇದೆ.

ಮಹಿಳೆಯರ ಜೀವನವನ್ನು ಉತ್ತಮ ಪಡಿಸಲು ಅನೇಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಎದುರಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಅವುಗಳ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಹೊಸ ಅನ್ವೇಷಣೆ ಮಾಡಿ ಯೋಜನೆ, ನೀತಿ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಬೇಕಿದೆ. ಈಗಿರುವ ಸರ್ಕಾರಿ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಬೇಕಿದೆ. ಆಗ ಮಾತ್ರ ಮಹಿಳೆಯರು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಿಕೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಹಿಳೆಯರ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಸುಧಾರಿಸಿದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿಯೂ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನಿರ್ಧಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ. ಮಹಿಳೆಯರ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಾಗ ಮಾತ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಮಹಿಳಾ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಸಲಹೆಗಳು

ಮಹಿಳೆರು ಮತ್ತು ಪುರುಷರ ನಡುವಿನ ಅಸಮಾನತೆಯನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಸಬಲೀಕರಣಗೊಳಿಸಲು ಅನೇಕ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಿರುವುದು ಇಂದಿನ ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ.

- ಯಾವುದೇ ಸಮುದಾಯ ಮತ್ತು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜೀವನದ ಎಲ್ಲಾ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಮಾನ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಮಾನ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು.
- ಮಹಿಳೆಯರ ಬಡತನ, ಅನಕ್ಷರತೆ ಮತ್ತು ಅನಾರೋಗ್ಯದ ನಿರ್ಮೂಲನೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ನೀಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಉತ್ತಮ ಶಿಕ್ಷಣ, ಕೌಶಲ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗದ ನೀಡಿ ಅದರ ಮೂಲಕ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕು.
- ಮಹಿಳೆಯರ ವಿರುದ್ಧ ತಾರತಮ್ಯ ಮಾಡುವಂತಹ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಕಾನೂನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ನಿರ್ಬಂಧಿಸಿ ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿ ಮತ್ತು ಲೈಂಗಿಕ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ದೊರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು.
- ಮಹಿಳೆಯರು ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಮೀರಿ ಆದಾಯ ಗಳಿಸುವಂತೆ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕು.
- ಲಿಂಗ ಅಸಮಾನತೆ/ತಾರತಮ್ಯವನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಮೂಲಕ ಮಹಿಳೆಯರ ಜೀವನೋಪಾಯ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಮಿಕ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಗೆ ಪ್ರಮಾಣ ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ಸಮಾನ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಸಮಾನ ಮೌಲ್ಯದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸಮಾನ ವೇತನವನ್ನು ಖಾತರಿಪಡಿಸುವ ಕಾನೂನನ್ನು ರೂಪಿಸಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವುದರ ಮುಖೇನ ಮಹಿಳೆಯರ ಮೇಲಿನ ದೌರ್ಜನ್ಯವನ್ನು ನಿವಾರಿಸಬೇಕು.

ಉಪಸಂಹಾರ

ಒಟ್ಟಾರೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೂರ್ವದಿಂದಲೂ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ಹಿಂಸಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಶಿಕ್ಷಿತರ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿರುವ ಸಮಕಾಲೀನ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲಿನ ದೌರ್ಜನ್ಯವು ಕೂಡ

ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವುದು ನಾಚಿಕೆಯ ವಿಷಯ. ಯಾವುದೇ ಬೇಧವಿಲ್ಲದೆ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಶೋಷಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರ ಮೇಲಿನ ದೌರ್ಜನ್ಯ ಪ್ರಕರಣಗಳು ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ ಪುರಷ ಪ್ರಧಾನ ಸಮಾಜದ ಮನಸ್ಥಿತಿ ಬದಲಾಗಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರ ರೂಪಿಸಿರುವ ಯೋಜನೆಗಳ ಅಪೂರ್ಣ ಅನುಷ್ಠಾನವೇ ಕಾರಣ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದಾಗಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಮೊದಲು ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಒತ್ತು ನೀಡಬೇಕಿರುವುದು ತುರ್ತು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಅದರೊಂದಿಗೆ ಮಹಿಳೆಯರ ಮೇಲಿನ ಸಮಾಜದ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವು ಬದಲಾಗಬೇಕಿದೆ. ಆಗ ಮಾತ್ರ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಬಲೀಕರಣ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು

- ಆಫ್ಘಾನಾ ಎ ಸಮಾ. (2017). ವುಮೆನ್ ಎಂಪಾವರ್‌ಮೆಂಟ್ ಇನ್ ಇಂಡಿಯಾ : ಇಸ್ಯೂಸ್ ಅಂಡ್ ಚಾಲೆಂಜಸ್. ದ ಇಂಟರ್ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಜರ್ನಲ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾನ್ ಸೈಕಾಲಜಿ. ವಾಲ್ಯೂಮ್. 4(3). ಪು.ಸಂ.149-161. (ದಿನಾಂಕ 08/02/2021 ರಂದು ಕೆಳಗಿನ ಲಿಂಕ್ ಬಳಸಿ ಅಂತರ್ಜಾಲದಿಂದ ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆಯಲಾಗಿದೆ. https://ijip.in/wp-content/uploads/ArticlesPDF/article_49c50312449493700491e54fb3ed7fle.pdf)
- ದ ಇಂಡಿಯನ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸ್. (ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 30, 2020). ಎನ್‌ಸಿಆರ್‌ಬಿ ಡಾಟಾ: 7% ರೈಸ್ ಇನ್ ಕ್ರೈಮ್ಸ್ ಅಗೆಯನ್ಡ್ ವುಮೆನ್. (ದಿನಾಂಕ 08/02/2021 ರಂದು ಈ ಲಿಂಕ್ ಬಳಸಿ ಅಂತರ್ಜಾಲದಿಂದ ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆಯಲಾಗಿದೆ. <https://indianexpress.com/article/india/ncrb-data-7-rise-in-crimes-against-women-6636529/>)
- ನ್ಯಾಷನಲ್ ಕ್ರೈಮ್ ರೆಕಾರ್ಡ್ಸ್ ಬ್ಯೂರೋ. (2019). ರಿಪೋರ್ಟ್ ಆನ್ ಮಿಸ್ಸಿಂಗ್ ವುಮೆನದ ಅಂಡ್ ಚಿಲ್ಡ್ರನ್ ಇನ್ ಇಂಡಿಯಾ. ಮಿನಿಸ್ಟ್ರಿ ಆಫ್ ಹೋಮ್ ಅಫೇರ್ಸ್, ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ, ನವದೆಹಲಿ. ಪು.ಸಂ. 4-5
- ಸೆನ್ಸಸ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ-2011. ಆಫೀಸ್ ಆಫ್ ದ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಜನರಲ್ ಅಂಡ್ ಸೆನ್ಸಸ್ ಕಮೀಷನರ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ, ಮಿನಿಸ್ಟ್ರಿ ಆಫ್ ಹೋಮ್ ಅಫೇರ್ಸ್, ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ, ನವದೆಹಲಿ.